

Парламенцкі дзённік

НА ПАРАДКУ ДНЯ — ПЫТАННІ АХОВЫ ЗДАРОЎЯ

Шэраг законапраектаў сацыяльнага блока, што датычацца сістэмы аховы здароўя, будзе разгледжаны на вясенняй сесіі парламента, якая адкрыецца 2 красавіка. У прыватнасці, змены закрануць такія сферы, як трансплантацыя і дапаможныя рэпрадукцыйныя тэхналогіі, а таксама шлюб і сям'ю. Пра гэта расказала намеснік старшыні Пастаяннай камісіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па ахове здароўя, фізічнай культуры, сямейнай і маладзёжнай палітыцы Валянціна КУРСЕВІЧ.

Трансплантацыя: кола донараў пашырыцца

У лютым споўнілася 10 гадоў з першай трансплантацыі сэрца ў Беларусі. За гэта дзесяцігоддзе айчыныя трансплантолагі занялі лідарскія пазіцыі на постсавецкай прасторы па колькасці перасадак і ўвайшлі ў дзясятку найлепшых у свеце па трансплантацыі сэрца. На мільён жыхароў у нашай краіне прыходзіцца 51,7 трансплантацыі (для параўнання ў Расіі гэты паказчык складае 10,1), а паказчыкі лятальнасці і выжывальнасці не саступаюць еўрапейскім. Адметна, што з кожным годам колькасць аперацый расце, таму наспелі змены і ў заканадаўстве.

На вясенняй сесіі будзе разгледжаны законапраект «Аб змяненні закона аб трансплантацыі органаў і тканак». У прыватнасці, прапануецца пашырыць кола асоб, якія адносяцца да патэнцыйных жывых донараў. Гэта будуць не толькі браты і сёстры, дзядулі і бабулі, як цяпер, але прадзядулі і прабабулі. Таксама законапраект прадугледжвае, што пра забор органаў і тканак у жывых донараў медыкі абавязкова павін-

ны інфармаваць органы ўнутраных спраў. Робіцца гэта з мэтай папярэдзіць нядобрадумленныя здзелкі пры трансплантацыі.

Каб адмовіцца ад забору органаў і тканак пасля смерці, у нашай краіне варта загадзя скласці пісьмовую заяву. Калі ж чалавек перадумае і вырашыць забраць такую заяву (а такія выпадкі здараюцца), новае заканадаўства ўстаноўіць парадак вяртання такога пісьма і пералік тых асоб, якія змогуць гэта зрабіць. Акрамя таго, будзе створаны адзіны рэгістр аб трансплантацыі, дзе будуць утрымлівацца звесткі аб тым, каму яна праведзена, у каго забраны органы і каму іх трансплантуюць.

Рэпрадукцыйныя тэхналогіі: узрост донараў павялічыцца

— У Беларусі створана адна з найлепшых на постсавецкай прасторы сістэм па ахове здароўя маці і дзіцяці, а ў свеце мы займаем 25-е месца сярод 179 краін па ўмовах камфортнасці для мацярынства. Тым часам праблема з рэпрадукцыйным здароўем існуе, — канстатуе Валянціна Курсевіч. — Каля 14% пар пакутуюць на бясплоддзе.

Фота БелТА.

Прычым расце як жаночае, так і мужчынскае бясплоддзе.

Яшчэ адзін важны законапраект, які разгледзяць дэпутаты на вясенняй сесіі, — «Аб змяненні закона аб дапаможных рэпрадукцыйных тэхналогіях». Заканадаўцы прапануюць пашырыць кола асоб, якія адносяцца да неананімных донараў. Цяпер імі могуць стаць толькі родныя пацыента. Паколькі інстытут ананімных донараў у нас развіцця пакуль не атрымаў, то мяркуецца, што неананімнымі донарамі могуць стаць не толькі сваякі пацыента. Таксама прапануецца ўнесці папраўкі, якія датычацца выкарыстання клетак аднаго донара ў дачыненні не больш чым да 20 пацыентаў, якім прымяняюцца дапаможныя рэпрадукцыйныя тэхналогіі. Гэта робіцца, каб выключыць верагоднасць сустрэч у будучым асоб, пры зачацці якіх выкарыстоўваліся палавыя клеткі аднаго і таго ж донара.

Яшчэ адна папраўка ўносіцца па ініцыятыве Следчага камітэта: пры нараджэнні дзіцяці ад сурагатнай маці неабходна рабіць яго генетычную экспертызу. Гэта дазволіць пазбегнуць у будучым судовых іскаў. Акрамя таго, прапануецца павялі-

чыць узрост сурагатнай маці да 49 гадоў у тых выпадках, калі яна з'яўляецца сваячкай сямейнай пары ці жанчыны, якая карыстаецца донарскай яйцаклеткай. Цяпер сурагатнай маці можа стаць жанчына ва ўзросце ад 25 да 35 гадоў, якая ўжо мае дзіця.

Таксама Валянціна Курсевіч расказала, якія пытанні ўзніклі пры працоўцы законапраекта. У выніку вырашана павялічыць узрост мужчын-донараў сперматазоідаў з 40 да 50 гадоў. Узрост жанчын-донараў яйцаклеткі таксама павялічыцца да 49 гадоў, але толькі ў тых выпадках, калі яна з'яўляецца сваячкай. У астатніх выпадках узрост застаецца ранейшы — ад 18 да 35 гадоў.

Захоўваць донарскія клеткі можна будзе больш за 10 гадоў, бо сучасныя тэхналогіі дазваляюць гэта рабіць. Таксама жанчына можа захоўваць яйцаклеткі без медыцынскіх паказанняў, напрыклад, у выпадках, калі яна вырашае будаваць кар'еру і адкласці мацярынства. Акрамя гэтага, працэдуру ЭКА пры неананімным донарстве па-ранейшаму будуць рабіць толькі сямейным парам. Адзінокія жанчыны могуць скарыстацца клеткамі толькі ананімных донараў. Гэта робіцца, каб у будучым пазбегнуць прэтэнзій. Узрост жанчыны для працэдуры ЭКА не павышаецца і не зніжаецца — яе можна выканаць да 49 гадоў.

Сістэму апекі ўдасканаліць

Новаўвядзенні прадугледжаны і ў Кодэкс Рэспублікі Беларусь аб сям'і і шлюбе. Адпаведны закона-

праект рыхтуецца да першага чытання. У прыватнасці, будзе ўведзена такое паняцце, як шлюбны дагавор. А змяніць яго ці скасаваць можна будзе толькі па рашэнні суда.

Плануецца ўдасканаліць сістэму апекі і папячыцельства ў адносінах да паўналетніх, якія прызнаны недзеяздольнымі.

— Тэрытарыяльныя органы аховы здароўя будуць адказваць за недзеяздольных асоб, якія маюць псіхічныя захворванні, алкагольную ці наркатычную залежнасць. Астатнія асобы, якія не ўвайшлі ў сфарміраваны Міністэрствам аховы здароўя пералік, будуць знаходзіцца пад апекай органаў працы, занятасці і сацыяльнай абароне, — адзначыла Валянціна Курсевіч.

Таксама законапраект прадугледжвае, што апеку над непаўналетнімі можна не афармляць, калі бацькі з уважлівай прычыны адсутнічаюць і пакідаюць дзяцей на блізкіх сваякоў на тэрмін да аднаго года.

Валянціна Курсевіч паведаміла, што змяненні і дапаўненні ў закон «Аб ахове здароўя» рыхтуюцца ў адпаведнасці з планам на бягучы год, у хуткім часе законапраект паступіць на разгляд дэпутатам. Асабліваю ўвагу ў ім плануецца аддаць павышэнню якасці і даступнасці медпамогі. Шмат пытанняў будзе прысвечана кантралюемаму лячэнню ў амбулаторных умовах такіх хвароб, як туберкулёз, ВІЧ-інфекцыя, гепатыты і рассеяны склероз.

Алена КРАВЕЦ.

Блізкая ўлада

СПІЛАВАЦЬ НЕЛЬГА ПАКІНУЦЬ

Сем чалавек запісаліся на прыём грамадзян, які правёў у Дзяржынску старшыня Мінаблвыканкама Анатоль Ісачанка. Але губернатар выслухаў і тых, хто з'явіўся без папярэдняга запісу. Прычым са сваімі праблемамі да Анатоля Ісачанкі звярнуліся жыхары не толькі Дзяржынскага раёна, але і Мінска, Узды. Пытанні, як заўсёды, датычыліся самых розных тэм: зямельны адносін, атрымання сацыяльнага жылля, экалагічнай абстаноўкі ў сувязі з будаўніцтвам базавай станцыі мабільнага апэратара сотавай сувязі, добраўпарадкавання.

Фота Андрэя САСОЎБА.

пущлі карані. Заяўніца патрабавала іх спілаваць. Работнікі Мінскага лясгаса праводзілі абследаванне дрэў і прыйшлі да высновы, што яны не з'яўляюцца аварыйнымі. «Няхай вучоныя яшчэ раз выедуць на месца і дадуць заключэнне, наколькі карані ўплываюць на ўраджайнасць, — даручыў Анатоль Ісачанка. — Пасля гэтага можна будзе прымаць меры».

Мінчане Васіль Аляксандравіч і яго сусед Віталь занепакоены, што побач з іх дамамі, якія яны набылі ў Дзяржынскім раёне, кампанія мабільнага апэратара плануе ўзвесці вышку сотавай сувязі. На думку заяўнікаў, гэта не самы лепшы чынам паўплывае на экалогію. Акрамя таго, яны заклапочаны, што аб'ект небяспечны для здароўя. Як растлумачылі спецыялісты, участак для будаўніцтва вышкі выдзелены законна. А прадстаўнік мабільнага апэратара прадэманструваў наяўнасць усіх неабходных дакументаў і адпаведных экспертыз. Справа ў тым, што ўзвядзенне гэтага аб'екта — не прыхамаць кампаніі. Ён неабходны, каб ахапіць сотавай сувяззю участак дарогі, па якой паедуць замежныя аўтамабілі на II Еўрапейскія гульні. Старшыня Мінаблвыканкама даручыў усім зацікаўленым бакам пісьмова выкласці свае прэтэнзіі і довады

літаральна па пунктах. Гэта дазволіць спецыялістам хутчэй прааналізаваць сітуацыю і зрабіць заключэнне. Пакуль жа будоўля будзе прыпынена.

У няпростую сітуацыю трапіла жыхарка Фаніпаля Валянціна Нікадзімаўна. Жанчына з'яўляецца апекуном недзеяздольнай сястры, якая жыве ў яе доме. Разам з тым у псіхічна хворай сваячкі ёсць асабістае жыллё, якое ў цяперашні час пустуе. Заяўніца хоча яго здаць па дагаворы пажыццёвага ўтрымання, каб чалавек, які будзе дглядаць сястру, зрабіў рамонт, прывёў сядзібу ў парадак. Аднак у яе ёсць унукі, якія у выпадку смерці бабулі ўступяць у правы спадчыны. І тады яны запатрабуюць, каб рэнтаплацельшчык вызваліў памяшканне, растлумачыў губернатар заяўніцы. Спецыялісты аблвыканкама дадаткова вывучаць сітуацыю і дадуць адказ.

Юлія Віктараўна хадайнічала аб выдзяленні сацыяльнага жылля свайму брату — інваліду II групы. Справа ў тым, што яшчэ ў 1990 гадах мінулага стагоддзя дом, дзе жыла сям'я, знеслі. Хаты няма, а па пашпарце хлопец там прапісаны. Таму і ўзнікаюць складанасці. Анатоль Ісачанка даручыў вывучыць пытанне спецыяльна створанай камісіі з удзелам сродкаў масавай інфармацыі.

— Сітуацыя неадназначная. І тут усе часткова вінаватая. Але пытанне неабходна вырашыць. Галоўнае — глядзець глыбей, каб правільна ўявіць сітуацыю і яе вынікі для кожнага з бакоў, — рэзюмаваў губернатар.

Усе пытанні, якія паднялі грамадзяне, дэталёва прааналізуюць адпаведныя службы Мінаблвыканкама, і заяўнікі атрымаюць кампетэнтныя адказы ва ўстаноўленыя пераказам тэрміны.

Таццяна ЛАЗОЎСКАЯ.

МЫТНЫЯ ПРАЦЭДУРЫ БУДУЦЬ СПРОШЧАНЫ

Плануецца, што для гасцей і ўдзельнікаў Еўрапейскіх гульняў пры перасячэнні мяжы Рэспублікі Беларусь будуць арганізаваны асобныя каналы руху, пазначаныя інфармацыйнымі аншлагамі. Акрамя таго, з Дзяржаўным мытным камітэтам Беларусі і Дзяржаўным пагранічным камітэтам краіны Дырэкцыяй II Еўрапейскіх гульняў была дасягнутая дамоўленасць аб перамяшчэнні асобных катэгорый тавараў, што перамяшчаюцца спартсменамі, у пэўных аўтадарожных пунктах мытнага афармлення. Названыя меры дазваляць ажыццявіць мытныя аперацыі ў дачыненні да тавараў, што перамяшчаюцца ў рамках Еўрапейскіх гульняў, у максімальна кароткія тэрміны, паведамляецца на афіцыйным сайце II Еўрапейскіх гульняў.

«Для тлумачэння ўдзельнікам і гасцям Еўрапейскіх гульняў мытных правілаў, якія дзейнічаюць на тэрыторыі Беларусі, мытным упраўленнем Дырэкцыі падрыхтавана інструкцыя па мытных пытаннях і грузаперавозках, — расказала сайту начальнік мытнага ўпраўлення Дырэкцыі Марыя СТАШЭЎСКАЯ. — Гэта своеасаблівы даведнік, які змяшчае дэталёвую інфармацыю аб мытных працэдурах і правілах, якія ўжываюцца ў дачыненні да тавараў, што будуць перамяшчацца праз мытны мяжу ў рамках правядзення Еўрапейскіх гульняў. Тэкст дакумента ўзгоднены з ДМК і размешчаны на афіцыйным сайце II Еўрапейскіх гульняў на англійскай і рускай мовах». Марыя Сташэўская адзначыла, што падрыхтоўка такога дакумента з'яўляецца стандартнай працэдурай пры арганізацыі міжнародных спартыўных мерапрыемстваў. Пры яго распрацоўцы быў вывучаны вопыт I Еўрапейскіх гульняў 2015 года ў Баку, Алімпійскіх гульняў у Сочы (2014), Рыа-дэ-Жанэйра (2016), Пхёнчхане (2018) і іншых буйных мерапрыемстваў.

Таксама ў Дырэкцыі II Еўрапейскіх гульняў нагадалі, што летася кіраўніцтва мытных органаў Беларусі анансавала прыняцце шэрагу мер па садзейнічэнні ў арганізацыі II Еўрапейскіх гульняў. Гэта, напрыклад, мадэрнізацыя пунктаў пропуску праз дзяржаўную мяжу і абнаўленне іх матэрыяльна-тэхнічнай базы, спрошчаны парадак мытнага дэкларавання пры часовым увозе транспартных сродкаў для асабістага карыстання і перамяшчэнні тавараў спартсменамі.

Дар'я ЛАБАЖЭВІЧ.